

A MŰTEREMTŐL A LABORIG

MIT KERES EGY MŰVÉSZETI ÉS DESIGNEGYETEM A KUTATÓK ÉJSZAKÁJÁN?

A művészet és a design nem csupán alkotás vagy tervezés: ezek a területek egyre fontosabb szerepet töltenek be a világ megértésében és alakításában. A művészeti és designkutatás (artistic research, design research) mára nemzetközileg elismert akadémiai területek, amelyek saját módszertanokkal és eszközökkel dolgoznak. Ez a fajta kutatás olyan tudást képes feltárni, amely a hagyományos tudományos módszerekkel nehezebben elérhető.

A design és a művészet egyedi gondolkodásmódja abban különbözik a klasszikus tudományos keretrendszerektől, hogy a meglévő jelenségek vizsgálata mellett képzelettel és kreatív módszerekkel arra is keresi a választ, hogy „mi lehetne”. Ahogy Herbert Simon Nobel-díjas közgazdász és kognitív pszichológus fogalmaz: „A design a világ alakítása: a dolgokat nem olyannak írja le, amilyenek, hanem olyanná formálja, amilyennek lenniük kellene.”

A művészeti és designkutatás ötvözi az alkotás, a kísérletezés és az elemzés eszközeit, és természeténél fogva interdiszciplináris közegben bontakozik ki a legjobban. Az abduktív gondolkodás – az a képesség, hogy hiányos információval is új megoldások és elképzelések szülessenek – különösen fontos szerepet játszik benne. Lehetővé teszi, hogy a művészet és a design ne csak tárgyakat, rendszereket vagy szolgáltatásokat hozzon létre, hanem olyan új perspektívákat és gondolkodási kereteket is, amelyek hozzájárulnak a társadalom, a kultúra és a technológia jövőjének az alakításához. A művészet, a design és a tudomány együttműködése így nemcsak szükséges, hanem kulcsfontosságú a világ komplex, sokszor bizonytalan problémáinak a megértésében, valamint azok emberközpontú – sőt az embereken is túlmutató – megoldásában.

A következőkben a művészeti és designkutatás főbb megkülönböztethető irányait, valamint konkrét példáit mutatjuk be.

Művészeti kutatás

Artistic research

Tervezésalapú kutatás

Research through design

Tervezést támogató kutatás

Research for design

A művészet és a design kutatása

Research into art and design

Fontos megjegyeznünk, hogy a különböző művészeti és designkutatási irányok és megközelítések pontos elhatárolása és meghatározása, valamint ezen tudományterületek más tudományágakhoz való viszonya még a tudományos diskurzus részét képezi. A következő évek, évtizedek feladata, hogy ezek rögzüljenek.

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem közelmúltbeli átszervezése lehetőséget teremt arra, hogy közelebb hozzuk egymáshoz a mester- és a doktori képzést, valamint a kutatási-innovációs tevékenységeket. Ily módon a hallgatókat is könnyebben bevonhatjuk a kutatásokba, és hatékonyabban segíthetjük innovatív ötleteik megvalósítását. Az új, még formálódó tematikus labok társadalmi és ökológiai szempontból kiemelt területekre fókuszálnak, így a MOME, valamint az itt képzett művészek, tervezők és kreatív szakemberek még nagyobb szerepet vállalhatnak a jövő kihívásainak az azonosításában és megoldásában.

Közreműködők:

Kiállítás koncepció: Bujdosó Attila, Kovács Andrea, Szentandrás Dóra
Kiállítás szövegek: Barcza Dániel, Bujdosó Attila, Schneider Ákos
Workshop vezetők: Csernák Janka, Damla Çay, Iványi-Bitter Brigitta, Keszeg Anna, Maria Karyda, Minkó Mihály, Németh Zsófia, Weisz Szilvia

Projektvezetés és szervezés: Dér Kinga, Pass Natália
Kommunikáció: Andavölgyi Vivien
Grafika: Király Bálint Mihály
Lektorálás: Göttler Anna